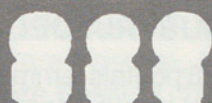

NÚM. 15 - JULIOL 1993

SANT FELIU DE GUÍXOLS

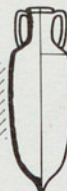
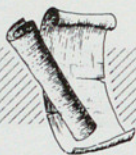

ARXIU I MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT

- Catàleg de l'Exposició
"Sant Feliu, ciutat industrial
(1870-1910)"
- Notícies i informacions

San Feliu de Guixols - Asilo Suris

CATÀLEG DE L'EXPOSICIÓ "SANT FELIU, CIUTAT INDUSTRIAL (1870 - 1910)"

L'activitat dels Tallers d'Història aquest curs s'ha centrat fonamentalment en l'exposició a dalt esmentada.

L'avaluació que n'hem fet és molt positiva i satisfactòria, tant des del punt de vista quantitatiu —pel nombre de visitants: 1.042 alumnes d'EGB i dels dos Instituts, i uns 5.000 visitants adults—; com també del qualitatiu. La següent relació dels objectes, documents i obres d'art que s'han pogut veure a l'exposició ho palesa.

Vegeu-la:

POBLACIÓ

- Gràfic de l'evolució de la població 1787-1963, I. Barbaza.
- *Anuario de la ciudad de San Feliu de Guíxols de 1905.*
- Baixes de padrons de persones d'altres ciutats que venien a viure a Sant Feliu, 1883 i 1884.
- Llista de treballadors de la construcció del ferrocarril, 1890.
- Títol de **ciutat** atorgat per la Reina Regent Maria Cristina, 1902.

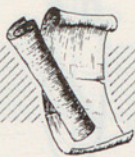
- Fotografia d'un aplec al Remei, finals segle XIX.
- Fotografies (2) de *Gira campestre de varios amigos al poblado de Castillo de Aro, 1894.*

INDÚSTRIA DEL SURO

- 38 postals emmarcades en fulls de suro de la col·lecció *Idea de la industria corchera*, de R. Mur.
- Quadre *Industria corcho taponera*, amb plànol de Sant Feliu i anuncis de les fàbriques, 1905.
- Fotografies dels treballadors (1888) i de la fàbrica Bender (1888), de la fàbrica Batet (1888) i dels treballadors.
- Racó de la fàbrica de taps: 1 màquina de marcar, 1 màquina de ribot, 1 bàscula, 1 caixó-cedàs de triar, coves i paneres, 1 catre petit, 3 cadires de balca i 1 de llescador, 1 tinar, 2 bollets o picadors, 1 salabret, ganivets, 1 pissarra, 1 làmpara de gas, 1 làmpara amb pesa graduable.

URBANISME

- Còpia emmarcada del Pla General de General Guitart, 1897.
- Llibre de l'índex de carrers del parcel·lari, parcel·lari G-5, perfils longitudinals del Pla de G. Guitart, 1897.
- *Plano General de Reforma y Mejoras de la ciudad de San Feliu de Guíxols.* General Guitart, 1908.
- Plànol del Casino *El Guixolense*. R. Mur.
- Fotografia de la badia de Sant Feliu, amb el Passeig i Calasants, principis de segle.
- Projecte del Casino *La Constància*. General Guitart, 1889 (2 plànols).
- Fotografia del Casino *La Constància*.
- Fotografia del Passeig vist des del Salvament.
- Plànol de la botiga Can Granés, de Palafrugell. General Guitart, 1895.
- Plànol de la casa Casanovas (actual Farmàcia Rusalleda). General Guitart, 1909.
- Plànol de la casa Ball-llovera. General Guitart, 1898.
- Fotografies (2) del Passeig dels Guíxols amb la casa Ball-llovera en primer terme.
- Projecte-llibret per a la construcció de l'Asil Surís. General Guitart, 1904.
- Acta de la inauguració de l'Asil Surís, 1904.
- Plànol de la fàbrica Miquel, Vincke i Meyer de Palafrugell. General Guitart, 1905.
- Plànol de la torre de la fàbrica Miquel, Vincke i Meyer, de Palafrugell. General Guitart, 1905.

ARXIU

- Dibuix il·luminat de la fàbrica Miquel i Vincke amb la inscripció "Miquel & Vincke. San Feliu de Guíxols. España".
- Projecte de la fàbrica Miquel, Vincke i Meyer, de Palafrugell, Manuel Almeda, 1904.
- Fotografies (3) de la fàbrica Miquel, Vincke i Meyer de Palafrugell, actual fàbrica Armstrong.
- Plànol de la tanca de la casa Llagostera. Pere Pascual, 1882.
- Plànol de Les Vetlladores. Pere Pascual, 1902.
- Plànol de la casa Viader. Pere Pascual, 1902.
- Plànol de la casa Ribot. Pere Pascual, 1904.
- Fotografia de les cases on posteriorment s'aixecà la casa Ribot, finals s. XIX.
- Plànol de la casa Llagostera. Antoni Serra Pujals, 1890.
- Fotografia de la casa Llagostera.
- Plànol de la tanca de la casa Mainegre. Signat per Josep Bori, però possible projecte de General Guitart, 1899.
- Fotografies (3) del Casino *La Unión*, al Passeig.
- Plànols del casino *La Unión*. Manuel Almeda, 1889.
- Plànols de la casa-observatori Patxot. Francisco María del Vidal, 1895.
- Fotografies de la casa Patxot.
- Balustrades-cariàtides (7).
- Plafó de 4 rajoles, s. XIX.
- 1 fanal de gas, 1 globus d'electrodes i 7 llums de gas d'enllumenat públic.
- 1 llum de gas de vehicle.

Mobiliari: 1 màquina de cosir (1900), 2 tauletes de fusta amb marqueteria, 1 cofre amb marqueteria, 5 cadires, 1 llum de boletes, 1 peu cantoner de fusta, 1 gerro-test de ceràmica, 1 posa-testos de ferro, 1 moble vitrina, 1 armari-llibreria

(possiblement dissenyat per General Guitart), 1 orinal de ferro vidriat, 1 llit amb capçalera de marqueteria i talla, 1 cornucòpia amb mirall, 1 canelobre amb llàgrimes, 2 quinqués, 1 llum de sostre a gas amb pantalla de vidre.

Objectes: 1 ampolla licorera de vidre blau s. XIX, 1 quadre-collage amb troquelats, 2 vitralls, 3 paraigües, 4 moneders metàl·lics, 1 portamonedes amb boles de vidre, 3 angelets d'aigua beneïda, 1 crucifix, 1 mantell de Manila, 1 mirall, 1 vànova de ganxet, robes de dormir, 1 casquet de vellut brodat, 1 cortina de seda, 11 ventalls, planxes, setrilleres, cafeteres, ampolles de vidre, espantamosques, balances, cremadors d'alcohol, espalmatòria, overa, 1 rentadits de vidre, 1 tetera per alletar animals, 1 molinet, 1 fogó.

Retrats: 1 fotografia amb marc de l'aviador Demazel, 1 retrat emmarcat, fotografies (6) de l'Album Patxot (finals s. XIX), postals (3).

MUSEU

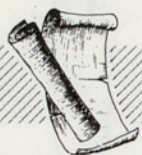
TRANSPORTS I COMUNICACIONS

- Fotografia de la màquina núm. 5 de la Companyia del F.C. de Sant Feliu de Guíxols a Girona.
 - Fotografia dels tallers de l'estació del tren de Sant Feliu.
 - 4 fanals de tren.
 - 1 engreixinador del tren.
 - *Plano del fondeadero de San Feliu de Guíxols*, Rafael Pardo de Figueroa, 1889.
 - *Plano del puerto de San Feliu de Guíxols*, Rafael Pardo de Figueroa, 1889.
 - 6 fotografies de la col·lecció d'A. Mauri sobre la vinguda d'Alfons XIII a la inauguració de les obres del port.
 - 8 fotografies sobre les obres de construcció del port.
 - Plànol del *Proyecto de un puerto para la villa de San Feliu de Guíxols*, de Telesforo Izal, finals de segle XIX.
 - Número extraordinari de *La Información*, 1904.
- El Salvament:
- Estris del bot de salvament Boera: 1 rotlle de corda guia, 1 barrilet, 1 salva-vides de peces de lona i suro, 1 àncora surant de lona, 4 fanals, 1 rem, 1 arjau a corda, 1 argolla de fusta amb caps, 3 quadernals i 1 caixa amb corda guia muntada.
 - 1 maqueta del bot de salvament amb el carro.
 - 1 reglament emmarcat de la Junta de Salvament de Naufrags, plànols de la caseta i del bot de salvament amb el carro, caixa d'almoines *Salvamento de naufragos*. Donatius i fotografies de la caseta, del bot i d'un vaixell naufragat, finals del s. XIX.

ASSOCIACIONS POLÍTIQUES I MOVIMENTS SOCIALS

Centre Català:

- Bandera del Centre Català de Sant Feliu de Guíxols, 1900.
- Exemplar del setmanari *Llevor*, 20-IV-1901.
- Fulletó "Al publich" del Centre Català, 24-IV-1901.
- Estatuts de l'Associació Catalana Autonomista de Sant Feliu de Guíxols, 1910.
- Carta del canonge Jaume Cullerell a Pere Pascual.
- Carta del poeta Joan Maragall a Josep Palahí, 29-IV-1906.
- Bases per a la Constitució Regional Catalana acordades per la Assemblea de delegats celebrada a Manresa, 1900.
- *Asamblea General de Delegats tinguda a Barcelona en los dias 22 y 23 de maig de 1904*.
- 7 postals: de la Unió Catalanista (5), de Los Montanyenchs (1) i del Centre Català de París (1).

ARXIU

Centre Federal:

- Fulletons (3) amb discursos, articles i conferències del diputat Salvador Albert, 1910.
- Exemplar de *El Programa*, 28-X-1900.
- Pasquins electorals a favor, uns, de Salvador Albert i, altres, de Francesc Cambó, 1910.

Setmana Tràgica:

- Carta del pare de "Gaziel" a Pere Pascual, on li explica els fets de la Setmana Tràgica, 4-VIII-1909.
- Versos: *Coplas satíricas dedicadas a l'Ànima cremada y'ls seus secuaces*.
- Dictamen sobre la propietat del solar de la destruïda església de Sant Joan, 1912.
- Revista *La Actualidad*, 17-VIII-1909.
- Fotografies de l'església de Sant Joan, incendiada durant la Setmana Tràgica.
- Làpida de la societat de paletes *El Progreso* commemorant el seu company, mort durant les vagues de 1900.

CULTURA I LLEURE

- Programa de Festa Major, 1907.
- Anuncis de representacions teatrals al Teatre Goula (1902) i al Teatre Vidal (1908-1909).
- Invitació a un ball de màscares de la Unió Mercantil, 1887.
- Auca de l'Exposició de Belles Arts, 1892.
- Carnet d'entrada a l'Exposició de Belles Arts, 1892.

Casino La Constància:

- Llibre d'actes de la Junta del Casino *La Constància*, 1898-1899.
- Llibre índex de la Biblioteca del Casino *La Constància*.
- Fotografia del Casino *La Constància*, 1899.
- Projecte de façana i mirador per al Casino. General Guitart, 1899.
- Reproduccions d'invitacions als balls del Casino *La Constància*, 1886, 1887 i 1896.
- Reglament emmarcat del Casino *La Constància*, 1883.

PREMSA

- Exemplars dels setmanaris guixolencs: *El Puerto*, 1-VIII-1900; *El Noticiero*, 30-VI-1892 i 1-VIII-1893; *Llevor*, 29-VI-1901; *El Independiente*, 6-VIII-1899; *La Comarca Federal*, 29-IX-1894; *Lo Trapacer*, 17-VII-1898; *La Información*, 5-V-1910; *El Programa*, 6-X-1905; *El Faro*, 18-III-1905; *Sol y Sombra*, 17-II-1895; *Siglo XX*, 13-III-1891.
- Exemplars de: *La Campana de Gràcia*, 7-IX-1907; *Almanach de la Campana de Gràcia* 1879, *Futurisme*, 15-VI-1907; *Solidaritat Catalana*, 20-V-1906; *La Il·lustració Llevantina*, 17-V-1901; *Cu-cut!*, 26-IV-1906.

MUSEU

ENSENYAMENT

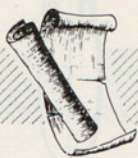
- Fotografia de l'escola pública de nenes, 1889-1890.
- Quadre de fills il·lustres de la ciutat, confeccionat per T. Izal i J. Llambí, finals s. XIX.
- Llibres escolars de finals del s. XIX (7) entre els quals hi ha: *El Auxiliar del maestro catalán* de S. Genís (1898), *Lo Mestre d'Escola* de B. Llorens (1894) i *Nociones de Gramática castellana para uso de las escuelas de Cataluña* de T. Izal (1872).
- Quadre de l'Escola de Belles Arts amb els noms dels alumnes, 19-III-1895.
- Cromos de col·leccions diverses, principis de s. XX.
- Diploma d'estudis del col·legi Vidal, 1877.

MÚSICA

- Penó de l'Orfeó Gesòria, 1903.
- Llibre d'actes de la societat coral Gesòria, 1903-1911.
- Premi Goula de música al *Certamen Literari de Sant Feliu de Guíxols*, 1885.
- Batuta de la societat coral Avant, donada per Zeroni de Manheim, el 1892.
- Fotografia de la societat coral Gesòria.

ESTUDIS I LITERATURA

- Rafel Patxot, *Observacions de Sant Feliu de Guíxols. Resultats de 1896 (parcial) a 1905*, 1908.
- Rafel Patxot, *Pluviometria catalana. Resultats del cinqueni 1906-1910*, 1912.
- Memòria de 1907 de la Cambra de Comerç.
- H. Vila, *Crisis por que ha pasado la industria corchera*, 1880.
- E. González Hurtebise, *San Feliu de Guíxols durante la Edad Media*, 1905.
- *De Catalanisme*, Ass. Catalana Autonomista de Sant Feliu de Guíxols, 1911.
- Santos Boada, *Problemas de Geometría y Trigonometría*, 1892.
- S. Albert, *Les hores que tornen*, 1920.
- Josep i Joan Compta, *Poesies*, 1906.
- E. Heriz, *Ferrocarriles de 75 centímetros*, 1889.
- *Catalech de l'Exposició de Bellas Arts*, 1892.
- Impremta Viader: planxes de gravat, llibres editats (J. Lloveras, *Llevantins i cubans*, 1909 i J. Ebers, *Les dues germanes*, 1907).
- Anunci-llibret, en fulls de suro, de la fàbrica Burgell.
- Revista *Joventut*, 1904, 2 volums.
- Postal de la revista *Joventut*.
- Edicions de la biblioteca Joventut: *Ayres del Montseny*, de J. Verdaguer, i *Les Disperses*, de J. Maragall.

ARXIU

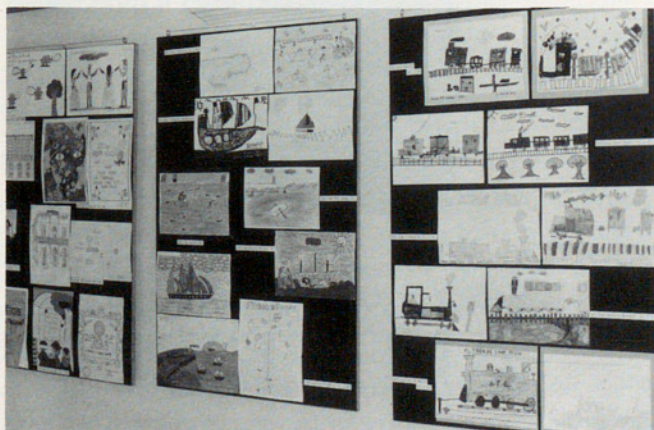
- *Quatre Gats*, núm. 1 i núm. 4 (1899), *Lo Gay Saber* (15-II-1879), *L'Avenç*, núm. 1 i 2 (1882), *Pèl & Ploma*.
- Revista *La Renaixensa* (1875-1880), *L'Avenç* (1889-1891), *La Ilustración Española y Americana* (1893-1898), *Almanaque de la Ilustración* (1902).

JOAN BORDÀS SALELLAS

- Dibuix de l'antiga porta de les cases consistorials de Barcelona, 1900. Exercici de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona. Tinta s. paper.
- Escultura religiosa, 1906. Llapis s. paper.
- "Basílica Pompeyana", 1907. Tinta il.luminada s. paper.
- "Cúpulas románicas en España. Salamanca. Catedral vieja. Torre del gallo", 1907. Tinta il.luminada s. paper.
- Escena galant, 1908. Tinta il.luminada s. paper.
- Estudi sobre perspectiva. Exercici de l'Esc. Sup. d'Arquitectura de Barcelona. Tinta il.luminada s. paper.
- Detall arquitectònic, 1908. Tinta il.luminada s. paper.
- Estudi de perspectiva, llum i ombra. Exercici Esc. Sup. d'Arquitectura de Barcelona.
- "Santes Creus". Tinta il.luminada s. paper.
- Sanefes, 1910. Tinta s. paper.
- "Canalones en tierra cocida., Pompeya". Llapis il.luminat s. paper.
- "Ex-Libris. Josep Pijoan". Llapis plom s. paper.
- Encapçalaments amb motius rurals, alfabètics i humans, 1909-1911. Tinta s. paper.
- Estudi d'un gerro. Exercici de l'Esc. Sup. d'Arquitectura de Barcelona. Tinta il.luminada s. paper.

JAUME PONS MARTÍ (1855-1931)

- Retrat de Josep Valls i Teixidor, oli sobre tela.
- Retrat de Maria Ferrer, oli sobre tela.

MUSEU

- Vista des de les Planetes, oli sobre tela.
- Neu a la Platja de Sant Feliu, oli sobre tela.
- La Cucanya, oli sobre tela, 1880.
- Retrat del Sr. Petit, oli sobre tela oval, 1881.
- Retrat de la Sra. Petit, oli sobre tela oval, 1881.
- Retrat del Notari Ametller, oli sobre tela oval, 1887.
- Retrat de Maria Pujol, segona esposa del pintor, oli sobre tela, 1913.
- El desembarcador, oli sobre tela.
- Roques dels banys, oli sobre tela.
- Retrat masculí, oli sobre tela.
- Retrat femení, oli sobre tela.

JAUME VILALLONGA

- Racó de Llevant, oli sobre tela, 1891.

ELISEU PALÀ

- Retrat masculí, carbó sobre paper, 1900.

TREBALLS ESCOLARS

Aula de Plàstica de col·legi Balidir Reixach (6è., 7è. i 8è.): personatge de cartró de fotògraf, cartells publicitaris d'estil modernista, gravats al linòleum de tema modernista, casa de nines.

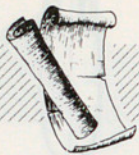
Escola de l'Estació (7è.): vitralls.

Els cinc centres d'EGB i l'Institut d'FP: dibuixos i fotografia, relacionats amb la temàtica de l'exposició, seleccionats per al VIII Concurs Sant Jordi.

Sílvia Alemany
Arxiu Municipal

COL·LABORACIONS I AGRAÏMENTS ESPECIALS

Museu Marítim de Barcelona
Arxiu Municipal de Palafrugell
Museu del suro de Palafrugell
Armstrong World Industries S.A., de Palafrugell
Antiquari de la Plaça
Lluís Palahí i Xargay
Mª Carme Riera Ventura
Joan Dardé Villanueva
Joan Reyné i família
Ramon Tauler i Valls
Josep Escortell i Cerqueda
Carme Massaguer
Néstor Sanchiz
Família Bigas Quintana
Josep Hereu i Vidal
Bartomeu i Joan Auladell
Montserrat Rocabert, vídua Tell
Conxita Curto
Josep Mª Vicens
Joana Navarro

EXPOSICIÓ "L'ARDENYA, EL NOSTRE PATRIMONI"

Del 13 al 30 de maig s'ha exhibit a la planta baixa del Monestir l'exposició "L'Ardenya, el nostre patrimoni", cedida per l'Ajuntament de Tossa de Mar. L'exposició constava de 60 plafons, amb textos i abundants fotografies en color, dividits en dues grans seccions (la terrestre i la marítima) definitòries de les característiques d'aquest espai natural.

Paral·lelament a l'exposició s'ha celebrat una conferència sobre el medi natural del Massís a càrrec del biòleg Xavier Viñas i s'ha fet una sortida amb mestres de diferents escoles de la ciutat per tal que puguin fer itineraris a peu amb els alumnes.

Així mateix, durant els dies d'exposició s'han re-

collit firmes per demanar que el massís d'Ardenya sigui declarat Parc Natural, iniciativa promoguda des de l'Ajuntament de Tossa de Mar. Aquest fet ha estat important perquè recentment s'han donat a conèixer a la premsa dos projectes que si es duen a terme afectarien greument el massís: la carretera que uniria Santa Cristina amb Canyet i el projecte de port esportiu en aquesta cala. Malgrat que el massís d'Ardenya està inclòs dintre del P.E.I.N. (Pla d'Espais d'Interès Natural) es reclama una protecció íntegra del massís que el permeti salvar d'actituds especuladores que podrien comportar una destrucció irreversible del seu patrimoni natural i cultural.

EXPOSICIÓ-HOMENATGE A L'ARTISTA I PINTOR LOCAL JOSEP ALBERTÍ I COROMINAS (1913-1993)

Tan bon punt l'Alcaldia de Sant Feliu confià a la nova Junta del Museu d'Història de la Ciutat —constituïda el 23 de gener d'enguany— el tema del patrimoni pictòric de Josep Albertí i Corominas, aquesta es posà en contacte amb la Comissió que el mateix artista/pintor personalment havia nomenat, per tal de gestionar conjuntament i de la millor forma la voluntat de l'Albertí: que bona part de la seva obra restés i s'exhibís a la seva ciutat natal, al Museu de Sant Feliu de Guíxols.

La immediata coincidència d'interessos entre la comissió i el Museu ens va moure de seguida a retre-li en vida una exposició/homenatge - preàmbul del que un altre dia seria, dins del museu, la sala Albertí.

Malauradament, però, quan estàvem preparant els detalls d'aquell acte previst pel mes de juny, Josep Albertí ens va deixar. Era el 4 d'abril.

Tanmateix, hem volgut igualment muntar aquesta mostra —avui encara modesta, tot i comptar amb més de vuitanta dels seus millors quadres— en record de l'artista que ha llegat la seva obra i els seus béns al poble, a través de la qual els guixolencs i qualsevol persona sensible puguin intuir la llarga trajectòria de creació artística i espiritual de l'Albertí.

Aquesta del mes de juny, doncs, no és pas una exposició més de les moltes que en aquest Monestir es fan darrerament. Té quelcom especial, d'entranyablement tendre.

Malgrat la simplicitat d'aquest esdeveniment —més endavant mitjançant una exposició més consistent i d'una publicació més important i completa que recollís tots els vessants de la rica personalitat de l'Albertí—, estem plenament convençuts que darrera i a dins de cada un d'aquests quadres, si sabem contemplar-los, hi retrobem viva la mirada de l'artista i la seva veu abaritonada que ens invita, transcendent el

record de la seva mort, a continuar la nostra pròpia recerca de la Bellesa/Amor.

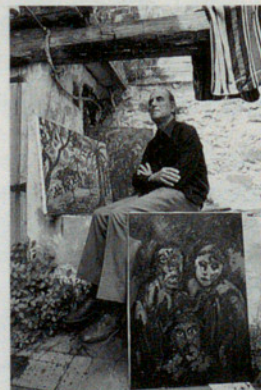
"Els ulls ja són mirada
i plenitud d'amor"

"Venim de molt lluny,
i anem més lluny encara"

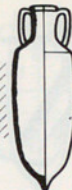
Josep Albertí

La Comissió esmentada i la Junta del Museu agraeixen la inapreciable col·laboració de les persones que desinteressadament han deixat obra.

Àngel Jiménez
Director de l'Arxiu i Museu

EXPOSICIÓ - HOMENATGE
ALBERTÍ

CONVENI SIGNAT AMB L'ASSOCIACIÓ D'ARXIVERS PER A L'ORGANITZACIÓ I CLASSIFICACIÓ DEL FONS DOCUMENTAL DE L'ARXIU ADMINISTRATIU MUNICIPAL.

El passat 12 de maig, l'Ajuntament reunit en Comissió de Govern aprovà un conveni amb l'Associació d'Arxivers de Catalunya, pel qual l'Associació assessorarà i destinarà el personal necessari per a l'organització de l'Arxiu Administratiu. L'Ajuntament, per la seva banda, es compromet a condicionar els espais necessaris, facilitar els materials i hi aporta la quantitat d'un milió de pessestes.

En què consisteix exactament l'Arxiu administratiu? És tan important aquesta documentació, activa o semiactiva?

Un arxiu es pot definir com un o més conjunts de documents, sigui quina sigui la seva data, forma i suport material, acumulats en un procés natural per una persona o institució pública o privada en el transcurs de la seva gestió, conservats, respectant aquell ordre, per a servir de testimoni i informació per a la persona o institució que els produeix, per als ciutadants o per a servir com a fonts de la història. Tradicionalment, s'ha considerat que les funcions bàsiques d'un arxiu eren: recollir, conservar i servir la documentació, operacions destinades essencialment a la conservació del patrimoni documental. Però avui en destaquen, a més, unes altres: l'arxiu com a suport a la gestió administrativa i així aconseguir una administració més àgil i eficient; l'arxiu com a font d'informació per, tal com queda especificat legalment, qualsevol ciutadà que vulgui consultar sobre els assumptes de la institució municipal; i l'arxiu com a centre de difusió cultural.

D'aquest doble objectiu de facilitar la gestió administrativa, per una banda, i servir com a fonts d'elaboració històrica, per l'altra, es desprèn la doble consideració d'arxius administratius (amb documentació d'aproximadament de 0 a 30 anys) i històrics (a partir de 30). Però el fons documental municipal forma una unitat i, per tant, seran divisions —administratiu i històric— d'un mateix arxiu municipal.

Igualment, l'arxiu municipal ha de tenir cura dels documents des del moment que es generen

fins que ja estan a l'Arxiu històric. Per això, una de les clàusules del conveni especifica que el seguiment general del projecte anirà a càrrec de: el responsable de l'Arxiu Històric, un arxiver designat per l'Associació d'Arxivers i el secretari o assessor jurídic municipal.

Tots els objectius esmentats estan presents en els nostres plans per a l'arxiu municipal —des d'aquestes pàgines heu anat rebent notícies de totes les activitats del Taller d'Història, com a activitats de difusió del nostre patrimoni— i per moltes raons diverses (disponibilitat actual d'una sala al monestir per a arxiu administratiu, canvi d'actitud per part de la secretaria municipal,...) no s'ha pogut fins ara començar a solventar la problemàtica de la documentació activa i semiactiva.

Els treballs que es realitzaran seran:

— Organització d'un sistema de gestió documental:

Elaboració del quadre de classificació a partir d'enquestes i determinació de les sèries.

Disseny del sistema de registre d'expedients i informatització.

Seguiment dels expedients a partir de sistemes de control, sistematització de les transferències (arxius de gestió de cada àrea-arxiu administratiu-arxiu històric),...

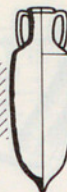
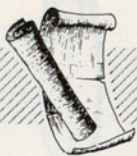
Establiment d'una normativa de funcionament (confecció d'expedients,...).

Formació bàsica del personal.

— Posada en funcionament de l'arxiu administratiu: Trasllat de la documentació, que actualment es troba al magatzem de la brigada d'obres i diferents llocs de la Casa de la Vila, a la sala habilitada a la tercera planta del monestir.

Classificació i descripció de la documentació traslladada.

Aquests treballs els portaran a terme, coordinadament amb l'Arxiu municipal, quatre persones durant els 6 mesos que s'han previst d'execució del projecte.

UNES MOSTRES DE CERÀMICA BLAVA CATALANA DEL S. XV

La ceràmica blava catalana del s.XV trobada a l'ex-monestir benedictí guixolenc no és gaire abundosa. Durant aquest segle, almenys pel que fa al nostre jaciment, hi ha un clar predomini de la valenciana.

La catalana d'aquesta època, coneguda com d'influència moresca, encara no ha estat prou ben estudiada, probablement perquè es tracta d'una pisa no gens espectacular i artísticament poc valuosa. És clar que a través de les poques troballes fetes al monestir i en altres indrets de la rodalia no podem generalitzar i molt menys treure'n conclusions.

No obstant, el que sí sembla evident és que, en general, les decoracions són senzilles i poc variades. Sovint no són res més que una pobra imitació de la patnera.

Els padellassos aplegats en diferents bandes de la fàbrica del monestir tenen decoracions idèntiques a les dels altres jaciments catalans coneguts. Normalment consisteixen en fulles, palmes, cintes, alàfies, angles acarats formant losanges, etc.

Anys enrera en un mur prop de la Torre del Fum hom hi recollí un petit conjunt de padellassos de ceràmica blava catalana (Barcelona) i ceràmica blava valenciana (Manises i Paterna) que es guarden al magatzem del Museu Municipal.

De la primera hi havia sis possibles mostres que tot seguit ressenyem.

nº 1.— És la part basal d'una servidora amb peu anular baix i polit. La pasta és dura, vermella pel costat de l'esmalt i groga pel costat sense vidriar. Presenta decoració radial amb alternança de tres palmetes i tres radis. Al jaciment mataroní de Can Xammar s'hi han trobat exemplars idèntics.

nº 2.— Un altre tros de servidora amb peu anular, encara que no tan polit com el de la peça anterior. L'anvers mostra una lleugera discontinuïtat realçada per dues línies paral·leles. La decoració, feta amb un traç molt prim, sembla foliàcea.

La pasta és dura i bicolor, rosada i groga.

nº 3.— Fragment de plat-tallador amb una discontinuïtat a l'anvers flanquejada per dues línies. La decoració és de palmes i fulles que, malgrat la seva simplicitat, resulta més reeixida que en les dues peces anteriors.

El dors és sense vidriar; té peu anular i la pasta és clara i tova.

Aquestes tres peces recorden formalment les bicolors, en verd i manganès, del s. XIV. És per això que hem emprat les denominacions de servidora i plat-tallador, com formes homònimes a ambdues sèries.

nº 4.— Dos trossets possiblement d'una mateixa escudella amb decoració radial que arriba fins a la sanefa formada per tres ratlles paral·leles.

El peu és massís i el vidriat s'estén per les dues cares.

nº 5.— Una vora d'escudella, totalment vidriada, amb decoració d'alàfies.

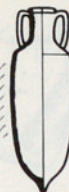
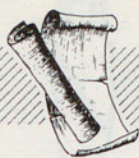
Aquestes dues escudelles les considerem catalanes, a més de la forma del peu, per la migradesa d'estany que, en deixar transparentar l'argila, presenta un to rosat. Aquesta és una característica molt típica d'una bona part de la pisa barcelonina decorada en blau dels segles XV i XVI. De finals del s. XVI / començaments del s. XVII coneixem una sèrie de plats petits i escudelles, de dibuix molt simple que, de no ésser per les seves formes iguals a la ceràmica de reflex metàl·lic, fàcilment es podria confondre amb la d'influència moresca.

Com hem dit al començament, amb la pisa catalana hi havia un crescut nombre de fragments de Paterna amb les seves decoracions més típiques i seriades. De Manises solament hi recollirem tres mostres: un bocí d'ala de plata amb una rosa gòtica quadrada, un trosset d'escudella amb ataurics i un plat d'ala plana amb fulles de perfil.

Tot aquest conjunt sembla que caldria situar-lo dintre la primera meitat del s. XV.

J. Escortell

EXCURSIONS DEL MUSEU

Després de la primera experiència que vam realitzar l'any 1992 amb la sortida a Talteüll, enguany el Museu d'Història de la Ciutat ha organitzat ja algunes sortides més i en té altres de previstes.

OLOT-SANT ESTEVE D'EN BAS

El 26 de març s'efectuà una sortida a Olot. Al matí es va fer la visita al Museu Comarcal de la Garrotxa, a l'exposició "L'Escola d'Olot" i al Museu dels Volcans. Després de dinar a la Fonda Carmelita de Sant Privat d'En Bas, envoltats de paisatges (bona part d'ells executats per artistes de Sant Feliu), a la tarda es va visitar el taller del pintor guixolenc Robert Manera a Sant Esteve d'En Bas el qual va explicar les diferents tècniques artístiques que utilitza. Després d'una animada conversa es va reprendre el camí de tornada cap a Sant Feliu.

PERELADA - SANT PERE DE RODES - VILABERTRAN

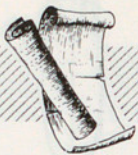
L'1 de maig, aprofitant la Festa del Treball, es va organitzar una sortida a Perelada i Sant Pere de Rodes. Es va sortir de bon matí, com de costum. A Perelada es va visitar la biblioteca, el museu, el convent de Sant Domènec i l'església parroquial. Després de dinar a Vilajuïga es va fer la visita a Sant Pere de Rodes, des d'on es pogué contemplar un magnífic paisatge. De tornada, encara que no era previst, es va parar al monestir de Santa Maria de Vilabertran. El rector de la localitat, molt amablement, ens mostrà la magnífica església romànica, el claustre i d'altres elements de gran interès.

Els participants en aquesta excursió van ser 45.

ARDENYA

El 22 de maig es va realitzar una sortida a l'Ardenya, adreçada principalment als mestres, per tal de realitzar una ruta per a les escoles. La sortida es va fer a la Plaça del Monestir i s'ascendí fins al Puig Gros. La tornada es va fer per la carretera de Tossa i Monticalvari. En el decurs de l'excursió es van observar i anotar tots els punts d'interès (plantas, fonts, coves, formacions geològiques, etc.) per tal de donar-los a conèixer als escolars que facin la ruta.

NOTA DE LA JUNTA TÈCNICA DEL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT SOBRE L'AFER DE L'APARCAMENT A LA RAMBLA I AL PASSEIG

Atès que són moltes les entitats i els particulars que, d'una manera o altra, s'han adreçat a la Junta Tècnica del Museu d'Història de la Ciutat per a demanar que manifesti públicament la seva opinió sobre l'afer del pàrquing subterrani a la Rambla, al Passeig i accessos, la Junta ha acordat adreçar-se al Consell d'Administració amb aquesta nota, perquè la doni a conèixer a la Comissió de Govern de l'Ajuntament.

1.- La Junta Tècnica del Museu és ben conscient de la delicada i compromesa situació, per l'ambient polèmic que s'ha creat, en què això se li demana i que, per tant, algun grup o partit podria utilitzar aquesta nota per a donar suport a les seves crítiques.

I és igualment conscient que no es pot donar una resposta satisfactòria alhora a tots aquells que han demanat la nostra opinió, ni a aquells que han originat i participen en la polèmica.

Estem plenament convençuts, tanmateix, que el que es pensa (les nostres raons i opinions) no té gaire importància. El que realment en té és el que es fa (les actituds profundes) i com s'actua davant d'una situació difícil on es té alguna cosa greu que arriscar.

Així i tot hem acceptat el repte perquè a consciència hem de defensar allò que és la raó de ser d'aquesta Junta: la de vetllar pel patrimoni col·lectiu de Sant Feliu, que és el principal objectiu que ens ha encomanat el mateix Ajuntament, com tothom ha de saber.

La qüestió de l'aparcament sota dels espais urbans esmentats estava decidida molt abans de la constitució de la Junta definitiva del Museu d'Història i, per consegüent, l'Ajuntament no podia consultar prèviament la Junta per a conèixer el seu parer, com de costum fa darrerament.

Abans de res, doncs, és just reconèixer públicament que l'estil de fer de l'actual Consistori és molt més sensible i consegüent que no pas els anteriors, pel que fa a l'Àrea de Cultura, i que s'ha pres ben seriosament la tasca i l'opinió d'aquesta Junta.

Tanmateix, esperem que encara s'anirà avançant més en aquest mateix sentit de mútua col·laboració i participació, i que els Serveis d'Urbanisme comptin progressivament i efectiva amb l'assessorament de la Junta quan es tracti de béns arqueològics, urbanístics i naturals d'interès col·lectiu en perill de desaparèixer o de transformar-se.

2.- Amb aquesta nota volem contribuir a la reflexió,

que hauríem de fer tots els ciutadans (polítics, associacions, empreses i particulars), a fi de prendre consciència que la pèrdua de patrimoni, en aquest cas urbà i natural, a poc a poc comporta la pèrdua de la possibilitat d'una continuïtat històrica distintiva que, com a poble, necessitem. Un coneixement progressivament lúcid i crític de qui som i d'on venim ens permetria de viure millor el present i de projectar correctament el futur de la nostra ciutat.

Mantenir, conservar, restaurar i millorar el nostre patrimoni, ja molt malmès per anys de salvatge especulació, pot donar més sentit a la nostra vida i pot tenir un atractiu, econòmic també, per a tots aquells que visitin la població.

3.- No defensem un sentit immobiliari de la tradició ni de la conservació a ultrança del patrimoni. Acceptem fins i tot que també es podria "salvar la Rambla", urbanitzant-la com a zona de vianants. La qual cosa podria potenciar l'atractiu comercial i, a més, recuperar espai de lleure i lúdic per a la població.

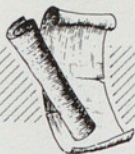
Si això últim és actualment viable o no, per raó de trànsit, és quelcom que s'escapa de la intenció d'aquesta nota.

Creiem imprescindible, però, l'arbrat a la Rambla i un absolut respecte, per part de l'empresa concessionària, de les possibles troballes arqueològiques que poguessin aparèixer al subòl de l'espai urbà suau esmentat; per la qual cosa, la Junta tindrà la lliure facultat de fer un seguiment efectiu de les obres.

4.- Molt més delicat ens sembla l'afer del Passeig, per la desaparició necessària d'una bona part dels seus arbres. El que comportaria una seriosa pèrdua de l'espai natural que constitueix el Passeig.

No caldrà que hi adduïm referències magistrals d'escriptors i d'artistes famosos. És suficient la nostra pròpia experiència, i la impressió i impacte que produeix positivament en aquells que el descobreixen per primera vegada, tot i la lletjor de les terrasses que l'ocupen.

5.- No acceptaríem que aquesta nota del Museu fos manipulada per cap grup ni partit polític, ja que si arribés a fer-se realitat el temor que avui ens obliga a escriure aquestes ratlles, pensem que en serien igualment responsables: el partit que està al davant de l'administració local; l'oposició que va donar llibertat de vot (uns votant-hi a favor, altres abstenint-se) i els altres que han col·laborat amb el seu silenci, fins que han vist el moviment popular de reacció, segurament amb una intenció interessada electoralment.

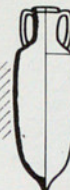
ARXIU

6.- Valorem molt positivament l'espontaneïtat d'alguns veïns i la bona voluntat d'aquells que defensen, com a seus, els possibles espais verds que es podrien perdre.

Reconeixem també, però, que enmig d'aquest moviment s'hi han barrejat motivacions molt diferents, i alguna massa particular i interessada.

I lamentem que en altres circumstàncies passades, a l'hora d'enderrocar edificis emblemàtics de Sant Feliu i d'edificar a Sant Elm o a la Volta de l'Ametller, no s'hagi pogut comptar amb la mateixa reacció popular.

7.- Reflexionant sobre les responsabilitats que hem adquirit en acceptar el nomenament de membres de la Junta del Museu, invitem a tothom a fer el mateix. Als polítics que han arribat al poder democràticament, per voluntat de la majoria del nostre poble i, doncs, respectable; que tenir els ressorts de l'administració per majoria no significa tenir la raó sempre. La història ho demostra contínuament; com ensenya també que cal comptar, en temes fonamentals, amb la participació ciutadana i amb consens màxim possible d'altres entitats. Als polítics que estan a l'oposició, que això no vol dir pas que hagin d'estar, constantment i despectiva, denunciant la tasca de la majoria —democràticament aconseguida—, aspi-

MUSEU

rant a substituir-los de la forma que sigui. Millor fóra que, amb persones d'un cert prestigi ètic, elaboressin un programa o projecte polític alternatiu, incloent-hi la seva visió del patrimoni històrico-cultural, que pogués il·lusionar els descontents d'avui.

I als grups socials i econòmics de Sant Feliu (empreses, immobiliàries i particulars), ja que sovint han estat els principals promotors de pèrdues substancials i importantíssimes del nostre patrimoni col·lectiu.

8. S. FELIU DE GUÍXOLS — Rambla Vidal

DARRERES DONACIONS A L'ARXIU I AL MUSEU

Periòdicament donem compte en aquest butlletí de les donacions fetes a l'Arxiu i al Museu. Repassant les darreres, observem que han crescut en nombre i en diversitat.

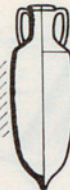
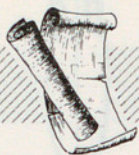
Ens sembla captar que aquest és un fenomen generacional. A vegades, el destí d'un objecte o document —sigui una eina de camp en desús, sigui una col·lecció de programes de cinema o de revistes, etc.— acuradament mimat en el seu moment no arriba a tenir un lloc massa clar en el seu futur. Una part d'aquest patrimoni "indecís" ens està arribant; alguns són objectes a les acaballes de la seva prestació funcional i que ara poden tornar a agafar vigència. Aquest material, degudament inventariat i conservat al magatzem del Museu i al dipòsit de l'Arxiu, pot ser novament utilitzat en exposicions temporals, exhibit a sales del Museu, o bé analitzat o estudiat a les nostres dependències.

Així doncs, aquell objecte que per les exigències del pas del temps tenia un incert futur, torna a prendre validesa testimonial amb recordança per a uns i curiositat per a altres.

La relació dels donants particulars i dels objectes ingressats darrerament és la següent:

- Joan Vila: Estris de llauner i de lampista.
- Joaquim Bigas: Una màquina de cosir Gritzner, una romana amb 10 pesos, elements de fer puntes de coixí, un llum de peu de petroli i un molinet de cafè.

- Joan Soler: Un ganivet de carrar i un peu de rei.
- Anònim, de Llagostera: Un destoscador.
- Néstor Sanchiz: Diversos útils de ferro.
- Josep M. Vicens: Diversos útils relacionats amb la pesca.
- Família Canadell: Diversos estris de la indústria del suro.
- Família Chavarria-Taberner: Un catre, una bàscula i diverses eines de la indústria del suro.
- Família Tornabells-Pèlach: Drac modernista de Can Canals.
- Robert Maimí (Greiner e Hijos): 2 balances, documentació i fotografies de la indústria del suro.
- Baltasar Fernández: Un escalfapanxes (llar) de pedra procedent de la casa Llagostera.
- Antic col·legi de les Carmelites: Dos harmòniums.
- Vídua Cros: Placa d'ofici de la fusteria Gandol.
- Josep Hereu Vidal: Un mapamundi nordamericà dels anys cinquanta.
- Anònim: Una porta, dues cadires amb folre decorat i estris diversos.
- Sr. Tornabells: Dues planxes de llautó amb inscripcions funeràries fetes a Cuba i traslladades a Sant Feliu.
- Julià Martínez: Diversos mobles i objectes procedents de la casa del Sr. Molas.
- Josep Escortell: Un paraigua.
- Josep Cid i Maria Sabaté de Palafrugell: diverses postals antigues de S.F.G.

SANT FELIU - MALLORCA (S. XV)

1420, 18 gener.— Pere Cunill del lloc de Sant Feliu de Guíxols, patró de certa barca venint de València, promet que dins 15 dies del mes de març certificarà de la tornada. Dia 24 de febrer presentarà certificació del batle general de Catalunya. (ARM AH 423 f. 4v).

1469, 26 abril.— El rei Joan mana que dels fruits i rendes que rep a Mallorca l'abat de Sant Feliu de Guíxols, sien pagades 108 lliures barceloneses al Bisbe de Girona. (ARM LR 72 f. 49).

1471, 27 març.— Joan Ferrer servidor del magnífic Joan de Vilamarí, capità general de l'armada reial, havia de rebre, per assignació del rei Joan, les rendes que acostumava rebre a Mallorca l'abat de Sant Feliu de Guíxols. (ARM LR 73 f. 39).

1472, 27 abril.— La Procuració Reial de Mallorca paga 44 lliures, 8 sous i 2 diners a Joan Servià, patró de llaüt, amb 6 homes, "per la anada féu a Sant Feliu de Guíxols e a Roses portant lletres al senyor Rey per donar avís com la nau d'en Satantí de Barchinona era arribada sens arbre e molt desbaratada en lo port de Mahó, carregada de forment".

—9 maig.— Més paga 31 lliures i 10 sous a Joan Cantareno, patró de llaüt de Sant Feliu de Guíxols, del Principat de Catalunya, i són per nòlit fet pel senyor Francesc Salelles, també de Sant Feliu, per manament reial, amb 7 homes, per passar de Sant Feliu al present Regne amb lletres reials. (ARM RP 3.587 f. 79v i 91).

1476, 19 març.— Joan Arnau calafat de Sant Feliu de Guíxols, reconeix haver rebut de Joan Castell notari ciutadà de Mallorca, 47 lliures i 10 sous, complement de 52 lliures que li devia Pere

Miquel, mercader de Mallorca, i són per valor de 39 lliures barceloneses, del salari d'estar en la nau de dit Pere Miquel. (ARM Jordi Ramon R-562 f. 27v).

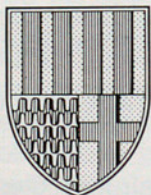
1476, 19 març.— Jaume Arnau calafat de la vila de Sant Feliu de Guíxols, confessa i reconeix haver rebut del discret Joan Castell notari de Mallorca, 47 lliures i 10 sous d'aquelles 52 lliures degudes per Pere Miquel mercader de Mallorca, difunt, del salari d'estar en la seva nau. (ARM Jordi Ramon R-562 f. 27v).

1476, 25 juny.— Jaume Arnau mariner del lloc de Guíxols (sic) nomena procurador Joan Arbona tender de Mallorca perquè reclami deutes censals. D'altra banda Antoni de Vi oriünd de Catalunya del lloc de Lloret nomena procurador Jaume Pla ferrer de Lloret perquè reclami deutes. (ARM notari Pere Moranta M-421 f. 52v-53).

1479, 14 juny.— Els jurats del regne de Mallorca escriuen al Rei dient que sortint de Sardènia una caravel·la patronejada per Jaume Olomar de la vila de Sant Feliu, carregada de diverses mercaderies, ço és, cuirams formatges i vins grecs, essent a l'illa Rossa de Sardènia li sortí a l'encontre amb bandera reial, un balener de Joan Gentil de Palos patronejat pel patró Xixona de Gibraltar, i si bé tots eren de la mateixa bandera reial, robaren els béns, molts dels quals són de mercaders mallorquins. (ARM Lletres Missives AH 681 f. 77).

1481, 12 desembre.— Pere Pla mariner oriünd de Lloret del Principat de Catalunya, renuncia a favor del seu germà Bartomeu els drets de l'herència de sa mare Joana. (ARM Mateu Moranta M-586 f. 105v)

Ramon Rosselló

SERVEI DE PUBLICACIONS I D'ARXIU
JUNTA DEL MUSEU D'HISTÒRIA DE LA CIUTAT
ÀREA DE CULTURA
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols